

Anbefalinger til de danske myndigheder om kvinder i asylproceduren.

Inspireret af bl.a. FN's verdensmål har vi i DRC Dansk Flygtningehjælp de seneste år haft et øget fokus på kvinder i asylproceduren i Danmark.

Ifølge Istanbুলkonventionens art. 60 skal landene sikre, at retningslinjer, asylprocedurer og afgørelser vedrørende flygtningestatus tager hensyn til forskellene mellem kønnene.

Kvinder, der kommer fra mandsdominerede lande, hvor de ikke har været vant til at være i kontakt med myndigheder, hvor tilliden til myndigheder måske generelt er lav, og hvor der typisk har været fokus på mænds forhold, har ofte en vis skepsis over for de danske udlændingemyndigheder og har svært ved at åbne op for at tale om deres problemer. De vil heller ikke altid vide, at de kan have et asylbegrundende motiv, idet der kan være tale om problemer, der af kvinderne selv betragtes som almindelige og dermed irrelevante for en asylsag. Derudover er kvindernes problemer ofte behæftet med skam, idet der kan være tale om vold fra ægtefælle og/eller andre mandlige familiemedlemmer, omskæring, tvangsægteskab, brud med nationale/regionsmæssige normer for kvinder, eller de kan have været udsat for vold og voldtægt enten i hjemlandet eller på rejsen mod sikkerhed.

At få disse kvinder i tale og at skabe forudsætningerne for en fuldt og korrekt oplyst asylsag kræver nogle særlige tiltag og en velovervejede tilrettelæggelse af asylproceduren.

Baseret på erfaringer fra DRC Dansk Flygtningehjælps mangeårige rådgivningsarbejde og en række internationale retningslinjer ønsker vi at bidrage med følgende syv anbefalinger, som vi mener kan medvirke til, at den danske asylprocedure i højere grad varetager hensynet til kvindelige asylansøgere.

1. Tidlig og specifik information til kvinder

DRC Dansk Flygtningehjælp anbefaler, at myndighederne tidligst muligt og gerne i forbindelse med registreringen vejleder kvinderne om muligheden for at få en kvindelig sagsbehandler og tolk i asylproceduren. Det vil også være relevant at spørge ind til og undersøge, om der er særlige hensyn, der bør tages i forbindelse med tilrettelæggelsen af samtalen, herunder om der er særlige kønsspecifikke eller kulturelle udfordringer i forhold til at oplyse asylmotivet. Det kunne der f.eks. være, hvor en kvinde, der er blevet udsat for voldtægt eller andre seksuelle overgreb, vil have vanskeligt ved at oplyse om dette over for en mandlig tolk eller sagsbehandler.

For at kvinder kan have tillid til systemet, er det særlig vigtigt, at myndighederne også oplyser om, at de har tavshedspligt over for en evt. ægtefælle eller andre familiemedlemmer, som kan udgøre en del af kvindens asylmotiv. Tilliden til myndighederne er helt afgørende for den senere oplysning af asylsagen.

2. Vejledning om uafhængig rådgivning

DRC Dansk Flygtningehjælp anbefaler, at man allerede ved registreringen af kvindelige asylansøgere vejleder dem om deres muligheder for at få uafhængig rådgivning, herunder rådgivning vedrørende

kønsspecifikke forhold. Uafhængig rådgivning kan være særligt vigtigt for kvinder, da denne rådgivnings mere uformelle og fortrolige karakter kan være en vigtig forudsætning for, at kvinder i samtalerne med asylmyndigheden tør åbne op for at tale om deres problemer på en måde, så asylsagen så vidt muligt kan blive oplyst korrekt fra starten.

Der bliver i UNHCR's retningslinjer fokuseret meget på vigtigheden af rådgivning af kvinderne inden asylsamtalen. Kvinderne har brug for at vide, hvordan asylprocessen fungerer, hvordan de får adgang til den samt juridisk rådgivning undervejs. Informationerne skal gives på et sprog og på en måde, så kvinderne forstår dette.¹ Dette er med til at sikre, at ansøgerne kan bidrage med relevant information til deres sags oplysning, så de får den korrekte afgørelse så vidt muligt allerede i første instans.

3. Kønsspecifikke spørgsmål inkorporeres i ansøgningsskema og til samtalen

DRC Dansk Flygtningehjælp anbefaler, at myndighederne i ansøgningsskemaet og til samtalerne inkorporerer kønsspecifikke spørgsmål, der kan hjælpe med at belyse kønsspecifikke problemer relevante for asylansøgningen.² Dette kan være med til at sikre, at myndighederne får asylrelevante oplysninger fra de kvinder, der ikke altid selv vil være klar over, at de kan have et asylbegrundende motiv, idet der kan være tale om problemer, der af kvinderne selv betragtes som almindelige og dermed irrelevante for en asylsag.

Kvinder, der f.eks. har været indirekte involverede i politiske aktiviteter, eller som antages at have en bestemt politisk holdning uden faktisk at have denne holdning, fremkommer ofte ikke selv med de relevante informationer i asylsamtalen, fordi der er et mandeorienteret fokus i spørgsmålene, hvor der alene bliver spurgt ind til direkte politiske aktiviteter og konsekvenserne heraf. Kvindelige ansøgere vil heller ikke nødvendigvis forbinde et spørgsmål om f.eks. tortur med andre former for overgreb, som de frygter, såsom f.eks. voldtægt, seksuelle krænkelser, omskæring, æresdrab, tvangsægteskab og overgreb inden for familien.³

I sager hvor en kvinde følges med sin mand eller et andet mandligt familiemedlem, er der desuden en risiko for, at fokus hurtigt bliver på mandens asylmotiv, og kvindens mulige asylmotiv dermed overses.

Det er således nødvendigt, at myndighederne mere aktivt forsøger at hjælpe kvinder til at fremkomme med deres eventuelle asylmotiver.⁴

Ved at inkorporere kønsspecifikke spørgsmål i ansøgningsskemaet og til samtalerne skaber myndighederne derved forudsætningen for en fuldt og korrekt oplyst asylsag fra starten.

4. Procedurer for behandling af ægtefællers asylsager

DRC Dansk Flygtningehjælp anbefaler myndighederne, at de har tydelige procedurer for behandlingen af ægtefællers asylsager for at beskytte kvinden i tilfælde af konflikt mellem ægtefællerne.

¹ UNHCR's Guidelines On International Protection: "Gender-Related Persecution within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees", punkt 36

² GREVIO, "Baseline Evaluation Report Denmark", 24. november 2017, punkt 239

³ UNHCR's Guidelines On International Protection: "Gender-Related Persecution within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees", punkt 36

⁴ UNHCR's Guidelines On International Protection: "Gender-Related Persecution within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees", punkt 36

Særligt for kvinder udsat for social kontrol og vold er det vigtigt at skabe tillid til processen, idet de typisk vil være særligt bekymrede for at forklare om deres problemer til myndighederne af frygt for, at deres ægtefælle og/eller andet voldeligt familiemedlem vil få kendskab til deres forklaring.

Udover afholdelse af separate samtaler med parterne, sikres dette bedst ved hjælp af tydelige retningslinjer med en række krav til sagsbehandleren, som f.eks. bør tage sig tid til at præsentere sig selv og tolken, og herefter forklare hvilken rolle hver enkelt har. Ligesom det specifikke formål med samtalen bør fremhæves. Ansøgeren skal forsikres om, at ansøgningen bliver behandlet fortroligt, og at ansøgers forklaring eller dele heraf ikke vil blive videregivet til medlemmer af ansøgers familie.⁵

Det er også vigtigt at have fastlagte procedurer for, hvordan sagerne holdes adskilt i sagsstyringssystemet, så det sikres, at alle medarbejdere ved myndighederne straks er opmærksom på dette og ikke uforvarende kommer til at give en voldelig og/eller socialt kontrollerende ægtefælle eller andet familiemedlem fortrolige oplysninger fra kvindens forklaring. Disse procedurer er medvirkende til at skabe tillid for kvinderne til at turde forklare om social kontrol og vold i familien.

5. En troværdighedsvurdering der tager højde for de særlige forhold, der ofte gælder for kvinder

DRC Dansk Flygtningehjælp anbefaler, at myndighederne ikke automatisk lader det påvirke troværdighedsvurderingen negativt, såfremt kønsspecifikke asylmotiver først kommer frem sent i asylproceduren. Til sammenligning kan vi henvise til praksis vedrørende homoseksuelle mænd, hvor der generelt er stor forståelse, hvis dette motiv først fremkommer sent i asylproceduren, idet det kan være ekstremt skamfuldt for mændene at tale om deres seksualitet.

Også kvindernes problemer er ofte behæftet med skam, idet der kan være tale om vold fra ægtefælle og /eller andre mandlige familiemedlemmer, omskæring, tvangsægteskab, brud med nationale/regionsmæssige normer for kvinder, eller de kan have været udsat for vold og voldtægt enten i hjemlandet eller på rejsen mod sikkerhed. Hvis de samtidig kommer fra et mandsdomineret land, hvor de ikke har været vant til at være i kontakt med myndigheder, og hvor tilliden til myndighederne måske generelt er lav, kan de være skeptiske over for de danske udlændingemyndigheder og kan have svært ved at åbne op for at tale om deres problemer.

Efterhånden som asylansøgningen bliver behandlet, vil kvinderne typisk blive mere bekendte med proceduren og får større tillid til det danske system, og de bliver derfor mere villige til at røbe oplysninger om overgreb og vold, som ellers betragtes som yderst skamfulde. Dette bør der tages højde for i vurderingen af asylsagen og den troværdighedsvurdering, der her indgår. Alt for ofte ses det, at oplysninger, der fremkommer senere i forløbet, bliver brugt mod kvinderne i en troværdighedsvurdering, hvor man anser det for en udbyggende forklaring frem for en underbygning af deres asylbehov og ansøgning.⁶

6. Faglig ansvarlig/ekspert til koordinering

⁵ UNHCR's Guidelines On International Protection: "Gender-Related Persecution within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees", punkt 36

⁶ GREVIO, "Baseline Evaluation Report Denmark", 24. november 2017, punkt 237

DRC Dansk Flygtningehjælp anbefaler myndighederne at have en person med et særligt kendskab til kønsspecifikke problemstillinger, som kan fungere som fagansvarlig i en koordinerende og vejledende funktion.

Som det er beskrevet i de tidligere afsnit, er sagsbehandlingen af kønsspecifikke asylmotiver både følsom og kompleks, hvorfor det kan være vanskeligt for den enkelte sagsbehandler at have det fulde overblik.

Det er potentielt meget følsomme og dybt personlige problemer, man beder kvinden dele med myndighederne, og det er derfor vigtigt, at der skabes et trygt og tillidsfuldt rum, som gør dette muligt.

Samtidig skal der i den faglige vurdering af sagen ske en kønssensitiv fortolkning af grundene i flygtningekonventionen, der skal være en forståelse for anvendelsen af særlig social gruppe, etc.⁷

Dette skal sammenholdes med viden om specifikke baggrundsoplysninger om forholdene for kvinder i de enkelte lande.

Alt dette kan det være vanskeligt for den enkelte sagsbehandler at have et specifikt kendskab til, da deres viden ofte skal dække bredt, og det vil derfor være en fordel med en fagansvarlig person på området, der kan koordinere og vejlede i behandlingen af asylsager med kønsspecifikke asylmotiver.

7. Større fokus på kvinders forhold ved indsamling af COI

DRC Dansk Flygtningehjælp anbefaler, at myndighederne i højere grad forsøger at oplyse særlige forhold for kvinder ved udarbejdelsen af landerapporter.

For at kunne lave en korrekt asyldagelse ved kønsspecifikke asylmotiver er det nødvendigt at have den relevante information om forholdene for kvinder i de specifikke lande. Det kan således være relevant at få oplyst, hvilken adgang kvinder har til retssystemer, kvinders politiske rettigheder samt sociale og økonomiske rettigheder, de kulturelle og sociale forventninger til kvinder i landet samt konsekvenser ved ikke at overholde dem, hvilken forebyggelse der er mod skadelige traditionelle praksisser, anmeldelsesmuligheder af vold mod kvinder, den tilgængelige beskyttelse, hvilke straffe overgrebsmænd modtager, etc.

---

⁷ Se DRC Dansk Flygtningehjælps notat om den danske asylpraksis, [Microsoft Word - Bemærkninger til dansk asylpraksis vedrørende kvinder_juli2020 \(drc.ngo\)](#)